	СИЛАБУС **НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ** **«ПРИРОДООХОРОННЕ ІНСПЕКТУВАННЯ»** **Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)** **Спеціальність: 206 «Садово-паркове господарство»** **Рік навчання: 4-й, семестр 7-й** **Кількість кредитів ECTS: 5 кредитів** **Назва кафедри: екології та охорони навколишнього середовища** **Мова викладання: українська**
Лектор курсу	**к.с-г.н., доц. Гуцол Галина Василівна**
Контактна інформація лектора (e-mail)	**gucolg@ukr.net, galina2019asd@gmail.com**

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Природоохоронне інспектування є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота - 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з таких дисциплін: «Екологія», «Лісова фітопатологія», «Лісова ентомологія».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Планування зеленого господарства», «Експлуатація садово-паркових об’єктів».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Дисципліна Природоохоронне інспектування спрямована на отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентностей - спрямована на отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентності - здатності до організації робіт, пов’язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією

природокористування, в умовах неповної інформації та вміння використовувати сучасну нормативно-правову базу у сфері охорони навколишнього середовища та природокористування.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Всебічне ознайомлення студентів з процедурою природоохоронного інспектування та вивчення її основних складових, а також формування знань про систему органів виконавчої влади, які організовують і здійснюють контроль у галузі природоохоронної діяльності.

Завдання навчальної вивчення

Теоретична та практична підготовка, самостійно виявляти дотримання вимог законодавства, норм і правил у галузі природоохоронної діяльності, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, для своєчасного вжиття заходів щодо усунення виявлених порушень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

інтегральні компетентності (ІК): Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у цій галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

ФК15. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів;

програмні результати:

ПРН4. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля;

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№п/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Мета та порядок природоохоронного інспектування	2	2	8
2	Тема 2. Застосування заходів впливу до порушників	2	2	8
3	Тема 3. Здійснення державного контролю за охороною та раціональним використанням водних ресурсів	2	2	8
4	Тема 4. Здійснення державного контролю за станом атмосферного повітря	2	2	8
5	Тема 5. Здійснення державного контролю за охороною земельних ресурсів та утворенням, розміщенням і утилізацією відходів	2	2	6
6	Тема 6. Природоохоронне інспектування у галузі раціонального та комплексного використання надр	2	2	8
7	Тема 7. Здійснення державного контролю у галузі охорони, використання і відтворення лісів та інших рослинних ресурсів	2	2	8
8	Тема 8. Державний контроль у галузі охорони, використання та відтворення тваринного світу.	2	2	8
9	Тема 9. Природоохоронне інспектування у галузі охорони та використання природно-заповідного фонду	2	2	8
10	Тема 10. Здійснення державного контролю за дотриманням заповідного режиму	2	2	6
11	Тема 11. Вилучення знарядь незаконного добування природних	2	2	8

	ресурсів та продукції, що з них вироблена			
12	Тема 12. Природоохоронне інспектування у галузі ядерної та радіаційної безпеки.	2	2	8
13	Тема 13. Громадський природоохоронний контроль	2		8
Разом	**150**	**26**	**24**	**100**

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв’язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	40	щотижнево	Усно та письмово
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	20	щотижнево	Усно та письмово
3	Індивідуальні завдання	15	2 рази в семестр	Усний захист
4	Розв’язання індивідуальних задач	25	2 рази в семестр	Письмовий контроль
Разом		**100**		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Екологічне інспектування: підручник: затверджено МОН України / М.О. Клименко [та ін.]. – Херсон: Олді-плюс, 2014. – 400 с.
2. Екологічне інспектування. Практикум [Текст] : навч. посібник : затверджено МОН України / М. О. Клименко [та ін.]. – Херсон: Олді-плюс, 2014. – 228 с. – 1 прим.
3. Нехорошков В.П.Природоохоронне інспектування: навчальний посібник. Одеська державна академія холоду. 2011 – 156 с.
4. Природоохоронне інспектування: конспект лекцій / укл. : Сівак В. К., Солодкий В. Д., Данілова О. М., Пантело І. М. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 164 с.
5. Тунік Т. М., Плисенко Т.М. Природоохоронне інспектування: Навчальний посібник. – Кіровоград:2007. – 250 с.
6. Сівак В.К. Природоохоронне інспектування : Навч. посіб. / В. К. Сівак, В. Д. Солодкий, С. В. Робулець – Чернівці: Зелена Буковина, 2004. –264 с.

Додаткова

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 26.06.91 N 1268-XII (1268-12). Відомості Верховної Ради України ВВР), 1991, N 41, ст. 546
2. Білявський Г. О. Практикум із загальної екології : Навч. посіб. /Г. О. Білявський, Р. С. Фурдуй – К. : Либідь, 1997. – 160 с.
3. Водний кодекс України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр
4. Земельний кодекс України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14
5. Кодекс України про надра. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text
6. Костров М. М. Державний екологічний контроль: Науково-виробниче видання / М. М. Костров, В. К. Сівак, В. Д. Солодкий – Чернівці : Зелена Буковина, 2006. – 388 с.
7. Лісовий кодекс України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3852-12
8. Максименко Н. В. Організація управління в екологічній діяльності: Підручник. Вид. 2-ге переробл. і доповн. / Максименко Н. В., Задніпровський В. В., Клименко О. М. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. – 340 с.
9. Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів : затв. наказом № 37 від 18 травня 1995 р. із змінами. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0162-95
10. Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне

використання водних ресурсів : затв. наказом № 389 від 20.07.2009 р. із змінами. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0767-09

11. Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря : затв. наказом № 38 від 18 травня 1995 р. із змінами. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0157-95

12. Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря : затв. наказом № 639 від 10.12.2008 р. із змінами. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0048-09

13. Методика визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства : затв. наказом № 171 від 27.10.1997 р. із змінами. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0285-98

14. Методика розрахунку збитків, заподіяних рибному господарству внаслідок порушення правил рибальства та охорони водних живих ресурсів : затв. наказом № 248/273 від 12.07.2004 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1446-04

15. Природоохоронне інспектування : конспект лекцій / укл. : Сівак В. К., Солодкий В. Д., Данілова О. М., Пантело І. М. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 164 с.

16. Про такси для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісовому господарству : Постанова № 1464 від 05.12.1996 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1464-96-п

17. Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу : Постанова № 665 від 23.07.2008 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/665-2008-п

18. Про такси для обчислення розміру шкоди, заподіяної зеленим насадженням у межах міст та інших населених пунктів : Постанова № 559 від 08.04.1999 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/559-99-п

19. Про затвердження такс нарахування розміру стягнення за збитки, заподіяні незаконним добуванням або знищенням диких звірів і птахів (крім видів, занесених до червоної книги України), їх жител, біотехнічних споруд : Наказ № 24/32 від 12.03.1996 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0137-96

20. Про затвердження Такс для обчислення розміру відшкодування збитків, завданих унаслідок порушення законодавства в галузі мисливського господарства та полювання (крім видів, занесених до червоної книги України) : Наказ № 332/262 від 18.07.2007 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0878-07

21. Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування

шкоди, заподіяної порушенням природоохоронного законодавства у межах територій та об'єктів ПЗФ України : Постанова № 521 від 21.04.1998 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/521-98-п

22. Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд : Постанова № 541 від 24.07.2013 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/541-2013-п

23. Природоохоронне інспектування. Навчальна програма для студентів денної та заочної форм навчання факультету агрономії та лісівництва галузі знань 20 – «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 205 «Лісове господарство» (бакалаврського) освітнього рівня / Розробники: Гуцол Г.В., Вергеліс В.І. – Вінниця: ВНАУ, 2020 – 17 с.

24. Природоохоронне інспектування. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи студентами денної та заочної форм навчання факультету агрономії та лісівництва галузі знань 20 – «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 205 «Лісове господарство» першого (бакалаврського) освітнього рівня / Розробники: Гуцол Г.В., Вергеліс В.І. – Вінниця: ВНАУ, 2020 – 30 с.

25. Природоохоронне інспектування. Методичні вказівки щодо виконання практичних робіт студентами денної та заочної форм навчання факультету агрономії та лісівництва з галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 205 «Лісове господарство» освітнього рівня «Бакалавр» / Розробники: Гуцол Г.В., Вергеліс В.І. – Вінниця: ВНАУ, 2020. – 123 с.

Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль – участь у дискусіях на лекційних заняттях – 4 бали; участь у роботі на практичних заняттях – 8 балів; виконання домашніх завдань – 8 балів; виконання контрольних робіт, тестування – 5 балів; індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою) – 5 балів; показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності – 10 балів; підсумковий контроль (залік в усній або тестовій формі) – 30 балів. Разом: 100 балів.

Якщо здобувач протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до заліку не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання студентом підсумкової контрольної роботи.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	6
2	Участь у роботі на практичних заняттях	4
3	Виконання домашніх завдань	4
4	Виконання контрольних робіт, тестування	6
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гул -презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	10
	Всього за атестацію 1	**30**
	Атестація 2	
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	6
7	Участь у роботі на практичних заняттях	4
8	Виконання домашніх завдань	5
9	Виконання контрольних робіт, тестування	5
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проєкти)	10
	Всього за атестацію 2	**30**
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	**10**
	Підсумкове тестування	**30**
	Разом	**100**

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт, індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	**Критерії оцінювання**
90-100%	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
73-89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
55-72%	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
35-54%	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

15-34%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-15%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.